

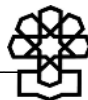
خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۲۴)

(از ۲۷ آذرماه الی ۳ دی‌ماه ۱۳۹۰)

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه.....
۴.....	مصر.....
۷.....	بحرین.....
۱۰.....	عربستان.....
۱۲.....	سوریه.....
۱۶.....	یمن.....
۱۸.....	تونس.....
۱۹.....	لیبی.....
۲۱.....	فلسطین.....

خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۲۴) (از ۲۷ آذرماه الی ۳ دی‌ماه ۱۳۹۰)

مقدمه

روند انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا طی هفته گذشته درحالی که با نخستین سالگرد شروع این انقلاب‌ها در تونس همراه بود، همچنان به حرکت پرشتاب خود ادامه داد. در این میان هرچند مردم تونس در انقلابی که خونریزی کمتری نسبت به سایر انقلاب‌ها داشت موفق شدند به مرحله دولت‌سازی هم برسند، اما در دیگر کشورهای دستخوش انقلاب، تحولات و تحرکات مردمی همچنان ادامه دارد و این علیرغم آن است که دیکتاتورها در این کشورها دیگر در رأس قدرت حضور ندارند.

مصر پس از تونس دومین کشوری بود که دیکتاتورش ناچار به کناره‌گیری شد درحالی که مردم همچنان درگیر نهایی کردن انقلاب بودند. مردم انقلابی مصر که هفته گذشته در چهارمین مرحله از انتخابات پارلمانی مشارکت کردند، با شورای نظامی حاکم بر این کشور به‌شدت مشکل دارند و از این‌رو تلاش می‌کنند شورای نظامی را براساس قانون به کناره‌گیری از قدرت وادارند. در طول سه هفته اعتراض مداوم و گسترده مردمی علیه سیاست‌های شورای نظامی که به‌نظر می‌رسد درصدد مصادره انقلاب این کشور است، حدود ۱۶ نفر کشته و صدها تن دیگر توسط نیروهای امنیتی وابسته به این شورا دستگیر شده‌اند. اقدامات خشونت‌بار نیروهای

امنیتی علیه مردم که انتقادهای گسترده‌ای به مسئولان داشتند نتوانست مردم را از ادامه اعتراض‌ها باز دارد. برخی از منابع آگاه و کارشناسان سیاسی در مصر بر این باورند که اولین و آخرین دلیل رفتار خارج از قاعده و اسلوب شورای نظامی حاکم بر مصر، پیروزی احزاب اسلام‌گرا در انتخابات اخیر است، زیرا با به قدرت رسیدن این احزاب نه تنها ارتش به مأموریت اصلی خود که همان پاسداری از کشور است اعزام خواهد شد، بلکه بسیاری از ژنرال‌های مسن حاضر در قدرت را هم بازنشسته خواهد کرد. به گفته مخالفان شورای نظامی حاکم، به شدت تحت فشار آمریکاست و برای هر رفتار خود از واشنگتن دستور می‌گیرد. عمده نگرانی آمریکایی‌ها نیز به احتمال لغو معاهده کمپ دیوید و فشار بر رژیم صهیونیستی باز می‌گردد.

در بحرین دیگر کشور انقلاب‌زده نیز اعتراضات مردمی علیرغم سرکوب شدید توسط نیروهای امنیتی آل‌خلیفه و آل‌سعود، ادامه دارد. گروه‌های حقوق بشر در این مجمع‌الجزایر با انتشار آمار جدیدی از شهدای انقلاب، مشخص کردند تعداد آنها به بیش از ۶۰ نفر رسیده است که این، خود نشان‌دهنده اوج خشونت رژیم حاکم علیه معترضان است. مردم معترض در بحرین که به اعتراضات مسالمت‌آمیزشان ادامه می‌دهند همزمان با تداوم اعتراض‌ها، آمادگی خویش را برای مذاکره با دولت به شرط ایجاد اصلاحات اساسی و نه صوری اعلام کرده‌اند. حمله نظامیان سعودی و مأموران امنیتی بحرینی علاوه بر مردم معترض، به دفاتر احزاب و جریان‌های معارض و مخالف، نشان‌دهنده موج تازه‌ای از رفتار آل‌خلیفه برای پایان دادن به اعتراضات با تکیه بر اصل خشونت است که به دلیل طولانی شدن این اعتراضات و عدم عقب‌نشینی مخالفان، مشکلات فراوانی را برای رژیم حاکم به وجود آورده است.

اما یکی از مهمترین تحولات هفته گذشته منطقه برگزاری نشست سالیانه سران اعضای شورای همکاری خلیج فارس در ریاض بود. در این نشست که به ریاست عبدالله، شاه سعودی برگزار شد، سران پنج کشور دیگر عضو هم حضور داشتند تا به زعم عبدالله، این کشورها از «همکاری» به «اتحاد» برسند. سخنان عبدالله که اهمیت خود را در بیانیه پایانی نشست نشان داد تأکید می‌کرد کشورهای عضو دچار تهدیدات امنیتی شده‌اند و در این مورد اشاره‌ای مستقیم هم به ایران شد که پاسخ مقامات رسمی کشورمان را به دنبال داشت. یکی از مهمترین مسائل مطرح شده در این نشست، مسئله عضویت کشورهای اردن و مراکش در شورا بود اما در این مورد تنها به کمک‌های اقتصادی به این دو کشور رضایت داده شد و عدم توجه به مسئله عضویت اردن و مراکش بروز برخی اختلاف‌نظرها در میان مقامات این دو کشور را در پی داشت تا جایی که برخی از نمایندگان مجلس اردن با تأکید بر اینکه عمان نباید همه تخم‌مرغ‌هایش را در یک سبد - عربستان - بگذارد، خواستار گسترش رابطه با جمهوری اسلامی ایران شدند.

اما در سوریه، تنها یک روز پس از ورود اولین دسته از اعضای هیئت ناظران اتحادیه عرب به این کشور، گروه‌های تروریستی با حمله به دو مقر امنیتی در شهر دمشق نشان دادند که خواستار اعتراضات مسالمت‌آمیز نیستند. دولت سوریه گروهک القاعده را عامل و بانی این عملیات تروریستی برشمرده است و به گفته منابع آگاه سوری، این افراد از لبنان وارد سوریه شده و این عملیات انتحاری را انجام داده‌اند. سوریه که ضمن امضای پروتکل اعزام ناظران با اتحادیه عرب همچنان توپ را به زمین کشورهای عربی مانند قطر و عربستان می‌اندازد و عملاً دست آنها را

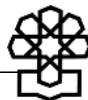
برای بازی بیشتر در ناآرامی‌های این کشور می‌بندد، دور تازه‌ای از برخورد با مخالفان به‌ویژه شورشیان مسلح را شروع کرده و به‌نظر می‌رسد با عنایت به این مسئله می‌توان دریافت که مخالفان روز به روز از توانشان برای مقابله با دولت مرکزی کاسته می‌شود. در همین حال ورود ناظران اتحادیه عرب و پذیرش آنان از طرف سوریه، تضعیف جایگاه و موقعیت مخالفان را در پی داشته است.

مصر

۱. به نوشته پایگاه اینترنتی شبکه الجزیره، وزیر امور خارجه مصر باید در برابر کمیسیون تخصیص بودجه کنگره آمریکا سوگند یاد کند که این کشور به بندهای توافقنامه صلح با اسرائیل (موسوم به کمپ دیوید) وفادار و پایبند خواهد بود.

۲. دور دوم مرحله دوم انتخابات پارلمانی مصر که در آن نامزدهای حائز بیشترین رأی با یکدیگر رقابت می‌کنند، از روز پنجشنبه در ۹ استان این کشور آغاز شد. این مرحله که در ۹ استان الجیزه، المنوفیه، الشرقیه، الاسماعیلیه، بنی‌سویف، البحیره، سوهاج و اسوان برگزار می‌شود شامل ۱۸ میلیون نفر واجد شرایط رأی دادن است.

۳. وزارت دادگستری مصر اعلام کرد پرونده نخست‌وزیر اسبق این کشور را که به اتهام فساد مالی دستگیر شده است به دادگاه کیفری مصر ارجاع می‌دهد. عاصم الجوهری، رئیس کمیته درآمدهای غیرقانونی این کشور در این‌باره گفت: کمیته از دادگاه کیفری خواسته است قانون درآمدهای غیرقانونی را که براساس آن شخص اختلاس‌کننده به سه الی ۱۵ سال زندان محکوم می‌شود، درخصوص احمد نظیف اجرا کند.

۴. وزیر خارجه آمریکا روز دوشنبه در اظهاراتی نسبت به اعمال خشونت نیروهای امنیتی مصر علیه زنان معترض در این کشور انتقاد کرد و اقدامات آنان را تحقیر سیستماتیک زنان و سبب انزجار از دولت این کشور دانست.

۵. پس از آنکه هیلاری کلینتون وزیر خارجه آمریکا نسبت به نحوه برخورد نیروهای امنیتی مصر با زنان معترض در این کشور انتقاد کرد، قاهره اعلام داشت که هیچ دخالتی را در امور داخلی مصر نخواهد پذیرفت. محمد کامل امر وزیر خارجه مصر در همین زمینه گفت: مصر هیچ‌گونه دخالت خارجی را در امور داخلی‌اش نمی‌پذیرد.

۶. رشدی سخنگوی وزارت خارجه مصر نیز در جریان اظهاراتی به خبرگزاری رویترز گفت: مصر درخصوص انتقال قدرت از جانب نظامیان به دولتی غیرنظامی، همواره با کشورهای دیگر مذاکره کرده است تا به این ترتیب درخصوص واقعیت این امر شفاف‌سازی کرده باشد و موانع موجود در مسیر انتقال قدرت را بر همگان مشخص کند.

۷. با مرگ یکی دیگر از مجروحان درگیری‌های اخیر قاهره، تعداد کشته‌شدگان این درگیری‌ها به ۱۵ نفر افزایش یافت.

۸. رئیس شورای عالی نظامی مصر در نشست خود با اعضای این شورا دستور داد، به محض پایان مرحله سوم انتخابات پارلمانی و اعلام نتایج انتخابات فعالیت خود را آغاز کنند. این دستور شورا در انتظار برگزاری انتخابات دیگری نخواهد بود و پیش از برگزاری انتخابات مجلس فعالیت‌هایش را با تمام اختیارات داده شده منطبق بر قانون اساسی آغاز خواهد کرد.

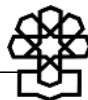
۹. به گزارش روزنامه القدس العربی، اظهارات اخیر یسری حماد سخنگوی حزب

سلفی‌النور در گفتگو با رادیو ارتش رژیم صهیونیستی که بی‌سابقه ارزیابی شد، از پایبندی این حزب به معاهده صلح کمپ‌دیوید خبر می‌داد. وی تأکید کرده بود: ما با پیمان صلح مخالف نیستیم و برآنیم مصر به توافقاتی که دولت‌های گذشته امضا کرده‌اند پایبندی دارد. این مواضع حزب سلفی‌النور که به احتمال فراوان با مخالفت شدید مردم مصر روبرو خواهد شد، با استقبال و شگفتی صهیونیست‌ها مواجه شده است. یک مقام بلندپایه صهیونیست در گفتگو با خبرگزاری فرانسه اظهار داشت: ما از پذیرش گفتگو با رادیو ارتش رژیم صهیونیستی از سوی نماینده‌ای توسط سلفی‌های مصر شگفت‌زده شده‌ایم.

۱۰. هزاران تن از مردم مصر ضمن تجمع در میدان التحریر قاهره با محکوم کردن خشونت نیروهای ارتش علیه تظاهرات‌کنندگان، برکناری دولت جدید این کشور را خواستار شدند. این تظاهرات که با درخواست احزاب و گروه‌های مختلف مصری صورت گرفته بود، تحت عنوان «آزادگان مصری، بازگرداندن حیثیت» برگزار شد و تظاهرات‌کنندگان با سر دادن شعارهایی از شورای نظامی حاکم در مصر خواستند تا مسئولیت اداره کشور را به غیرنظامیان واگذار کند.

۱۱. جنبش موسوم به «اکثریت خاموش» نیز که از گروه‌های طرفداران شورای نظامی حاکم مصر به شمار می‌آید در حمایت از این شورا و محکومیت وضعیت کنونی این کشور، تظاهرات جداگانه‌ای را در میدان العباسیه قاهره برگزار کرد.

۱۲. منابع آگاه در دولت مصر اعلام کردند تحرکات و تماس‌هایی از سوی برخی منابع داخلی با خارجیان کشف شده که نشان می‌دهد توطئه‌هایی برای اجرای یک سناریوی برنامه‌ریزی شده در روز ۲۵ ژانویه در دستور کار مخالفان قرار دارد

هدف از آن ایجاد آشوب و کشاندن نیروهای مسلح به درگیری‌های خونین با تظاهرکنندگان است. یک منبع امنیتی مصر که خواست نامش فاش نشود اعلام کرد این توطئه با کشاندن جوانان بی‌گناه شکست خورده در انتخابات پارلمانی به خیابان‌ها آغاز می‌شود و هدف آن ناپود کردن روند دمکراتیک در مصر و همچنین سرنگونی ارتش و دولت کنونی این کشور است.

بحرین

۱. مردم بحرین با حضوری گسترده، پیکر شهید علی‌القصاب را که توسط نیروهای رژیم آل‌خلیفه به شهادت رسیده بود تشییع کردند. نیروهای آل‌خلیفه پنجشنبه گذشته علی‌القصاب را با خودرو زیر گرفتند و او را به شهادت رساندند. این مراسم با حمله نیروهای امنیتی آل‌خلیفه و اشغالگران سعودی به درگیری میان طرفین کشیده شد.
۲. وزارت کشور بحرین به جنایات رخ داده در منطقه شاخوره که طی آن ۲۵ نفر در منازلشان توسط افراد منتسب به رژیم منامه شکنجه شدند، اعتراف کرد. روز جمعه گذشته درحالی که مردم ساکن این منطقه در منازل خود درحال استراحت بودند ازسوی برخی نیروهای امنیتی مزدور مورد حمله قرار گرفتند. نیروهای امنیتی با یورش به منازل مردم به زور وارد خانه‌ها شده و آنها را تحت شکنجه قرار دادند.
۳. دادستان کل وزارت کشور بحرین از آغاز تحقیقات درباره نحوه بازداشت زینب الخواجه فعال و وبلاگ‌نویس بحرینی که در روز پنجشنبه به نحوه توهین‌آمیزی دستگیر شده بود، خبر دادند.

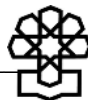
۴. مردم بحرین در اعتراض به سکوت جامعه جهانی در برابر تداوم سرکوب‌های آل‌خلیفه دست به تظاهرات زدند. این تظاهرات که در شهر منامه برگزار شد به درخواست جمعیت وفاق بحرین برگزار صورت گرفت.

۵. گروه‌های مخالف در بحرین گفته‌اند که برای یافتن راه‌حل بحران سیاسی این کشور، آماده مذاکره با دولت‌اند به این شرط که هدف از این مذاکرات انجام اصلاحات جامع در نظام سیاسی باشد. الوفاق به‌عنوان بزرگ‌ترین تشکل شیعیان مخالف دولت در بحرین گفته است که نمایندگان گروه‌های مخالف، شرایط سیاسی موجود را مورد بررسی قرار دهند، درحالی که تظاهرات پراکنده شیعیان در مخالفت با دولت همچنان ادامه دارد.

۶. پایگاه اطلاع‌رسانی الیوم السایع روز سه‌شنبه نوشت: جمعیت‌های سیاسی بحرین مخالف نظام آل‌خلیفه، در نشست‌های تحولات سیاسی و امنیتی در جامعه بحرین را بررسی کردند. شرکت‌کنندگان در این نشست همچنین خواهان آزادی همه زندانیان و بازگشت تمامی کارمندی که از کارهای خود اخراج شده و پرداخت غرامت به خسارت‌دیدگان و انجام اصلاحات گسترده در بخش‌های قضایی و دادستانی و امنیتی شدند.

۷. به نوشته روزنامه الوسط، منابع آگاه بحرینی برملا کردند که رژیم آل‌خلیفه طی دستوراتی شفاهی به مسئولان امر، از بازگرداندن کارمندان بحرینی که از مشاغل خود برکنار و اخراج شده‌اند، امتناع می‌کنند.

۸. کمیته مستقل کشف حقایق بحرین تأکید کرد که پنج تن از زندانیان بر اثر شکنجه در زندان‌های این کشور به شهادت رسیدند. شبکه خبری العالم در این باره اعلام کرد: سه تن از این افراد در زندان الحوض الجاف وابسته به وزارت کشور بحرین شهید شدند.

۹. کمیسیون عالی سازمان ملل متحد در امور حقوق بشر روز چهارشنبه از مسئولان آل‌خلیفه خواست زندانیان سیاسی ناآرامی‌های اخیر بحرین را آزاد کنند. ناوی پیلای با اشاره به بی‌اعتمادی به‌وجود آمده میان جامعه مدنی و دولت بحرین، گفت: از دولت حاکم بر این کشور می‌خواهم هر چه زودتر تمام زندانیان سیاسی را آزاد کند تا این بی‌اعتمادی میان مردم و دولت هر چه زودتر مرتفع شود.

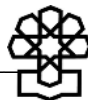
۱۰. عضو کنگره عمومی برای یاری مردم بحرین از وجود ۱۵ هزار عنصر فدایی دیکتاتور معدوم عراق در بحرین برای سرکوب انقلابیون این کشور خبر داد. قاسم الهاشمی در گفتگو با شبکه خبری العالم تأکید کرد، رژیم‌های عربی حوزه خلیج فارس عناصر حزب فروپاشیده بعث را که به فدائیان صدام معروفند در کشورهای خود جای داده‌اند، به‌گونه‌ای که بیش از ۱۵ هزار نفر از عناصر بعثی صدامی در بحرین زندگی می‌کنند.

۱۱. جمعیت الوفاق با اشاره به اینکه در مقر جمعیت تعدادی از رهبران و کادرهای آن حضور داشتند، افزود: در این حمله نیروهای امنیتی و نظامی آل‌خلیفه با شلیک گلوله‌های گاز اشک‌آور، سمی، گلوله‌های پلاستیکی و بمب‌های صوتی موجب مجروح شدن ده‌ها نفر شدند که در میان مجروحان چندین کودک هم مشاهده می‌شوند.

۱۲. سازمان خبرنگاران بدون مرز با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد که بحرین، مکانی خطرناک برای خبرنگاران به‌شمار می‌آید. در بیانیه این سازمان آمده است نیروهای آل‌خلیفه از تمام شیوه‌ها و راه‌ها برای ممانعت از پوشش بین‌المللی اعتراض‌ها و ناآرامی‌های جاری در بحرین که صرفاً خواهان دمکراسی و آزادی‌اند، استفاده می‌کند.

عربستان

۱. عوامل رژیم آل سعود با شکستن چراغ‌های راهنمای خیابان الثوره در شهر القطیف تلاش کردند این اقدام را به تظاهرات‌کنندگان نسبت دهند. اقدام مأموران آل سعود درحالی صورت می‌گیرد که موج تازه‌ای از اعتراضات مردمی منطقه الشرقیه این کشور را درگیر کرده است.
۲. به گفته منابع محلی، نیروهای امنیتی آل سعود، احمد عبدالکریم البشراوی، حسن محمد البشراوی و دو نفر دیگر از خانواده‌های الجراش و الصبیخی را بازداشت کردند.
۳. روزنامه انگلیسی ایندپندنت در مقاله‌ای تأکید کرد که رسانه‌ها و به‌ویژه مطبوعات عربستان، اهرمی در دست آل سعود برای سرکوب اصلاح‌طلبان‌اند. چندی پیش مطبوعات عربستانی وابسته به آل سعود به شدت بیانیه ۶۰ فعال سیاسی سنی و شیعی این کشور را که خواهان اصلاحات در عربستان شده بودند، محکوم و آنها را وابسته به ایران و القاعده و اغتشاشگر توصیف کرده بودند.
۴. ادعاهای امیر قطر در مورد حق خاندان وی برای به دست گرفتن قدرت در عربستان سعودی و سلب قدرت از آل سعود، خشم حاکمان عربستان را برانگیخت. هفته‌نامه فلسطینی المنار نوشت که یک دیپلمات فرانسوی ادعاهای امیر قطر در مورد حق خاندان وی برای به دست گرفتن قدرت در عربستان را به آل سعود منتقل کرده و خشم آنها را برانگیخته است.
۵. عبدالله بن عبدالعزیز، پادشاه عربستان طی سخنانی در افتتاحیه نشست سران کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس که در ریاض برگزار شد، عنوان

داشت: بدون شک همه ما می‌دانیم که از لحاظ امنیتی هدف قرار گرفته‌ایم و به همین دلیل باید براساس مسئولیت خود در قبال دین و وطن عمل کنیم. وی در ادامه با اشاره به وضعیت کشورهای عربی که شاهد انقلاب‌اند، عنوان داشت: ما از همه کشورهای عضو شورای همکاری خلیج (فارس) می‌خواهیم تا روابطشان را از مرحله همکاری به مرحله اتحاد تحت یک نظام و ساختار واحد ارتقا دهند.

۶. سی‌ودومین نشست سران شورای همکاری خلیج فارس روز سه‌شنبه با صدور بیانیه‌ای در ریاض پایتخت عربستان پایان یافت. در بیانیه پایانی این نشست که توسط عبداللطیف الزیانی، دبیرکل شورای همکاری خلیج فارس قرائت شد، شرکت‌کنندگان با تأکید بر حمایت کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس از طرح ملک عبدالله بن عبدالعزیز، پادشاه عربستان برای انتقال از همکاری به اتحاد اعلام کردند و کمیته‌ای برای بررسی و اجرای این پیشنهاد تشکیل شد. در این بیانیه همچنین بر افزایش همکاری‌ها در عرصه‌های اقتصادی، نظامی و سیاسی تأکید اعلام شد که دیپلماسی شورای همکاری خلیج فارس برای بررسی مسائل سیاسی منطقه فعال‌تر خواهد بود.

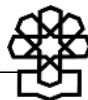
۷. نیروی هوایی عربستان سعودی اعلام کرد ۲۷ فروند جنگنده تایفون خریداری کرده که ۲۴ فروند آن تاکنون تحویل این کشور شده است. پیش از این هم عربستان ۷۲ فروند از این نوع هواپیما را خریداری کرده بود.

۸. به گفته منابع آگاه، مقامات امنیتی سعودی تنها شاهد جنایت قتل شهید ناصر المحیسی، جوان سعودی پس از حضور در دادگاه و شهادت علیه نیروهای ضدشورش این کشور را ربودند.

۹. وزیر خارجه سلطان‌نشین عمان با کم‌اهمیت جلوه دادن اظهارات پادشاه عربستان درباره خطرات علیه کشورهای شورای همکاری خلیج فارس، آن سخنان را مبالغه‌آمیز دانست. به نوشته پایگاه خبری میدل‌ایست آن‌لاین، یوسف بن‌علوی گفت: ما در منطقه مهمی از دنیا به‌سر می‌بریم و دلیل آن هم منابع عظیم نفتی در این منطقه است.
۱۰. وزیر خارجه عربستان سعودی آمادگی کشورش را برای مذاکره با ایران در تمام سطوح اعلام و تأکید کرد، هر گامی که ایران در این راه بردارد، با دو گام پاسخ خواهیم داد. به نوشته روزنامه الحیات چاپ لندن، سعود الفیصل در پایان نشست سران شورای همکاری خلیج فارس ضمن تکرار سخنان خود گفت: کشور متبوعش آماده مذاکره و گفتگو با ایرانی‌ها در تمام سطوح و در هر زمان که اراده کنند، است و هر گامی که ایران در این راه بردارد با دو گام عربستان سعودی پاسخ داده خواهد شد.
۱۱. در پی اثبات دخالت معاون رئیس‌جمهوری عراق در اقدامات تروریستی، اعضای اتحادیه عرب به‌ویژه عربستان و قطر و همچنین آمریکا، حمایت خود را از الهاشمی اعلام کرده و برای فراری دادن وی از دست قانون وارد عمل شده‌اند.

سوریه

۱. سخنگوی وزارت خارجه آمریکا تأکید کرد هیلاری کلینتون وزیر خارجه آمریکا روز سه‌شنبه در گفتگویی تلفنی با همتای روس خود، سرگئی لاوروف گفت به تلاش در چارچوب طرح قطعنامه روسیه درباره سوریه ادامه می‌دهد. وی در ادامه اظهار داشت: درحال حاضر در دو جهت فعالیت می‌کنیم. یکی پرداختن به این طرح در نیویورک و دیگری نظارت بر شیوه اعمال طرح عربی. همچنین در این زمینه ماهیت بندهایی را

بررسی می‌کنیم که باید به طرح اضافه شوند تا با سرعت بیشتری به انجام رسد.

۲. وزیر امور خارجه عربستان در مورد تحولات سوریه بدون اشاره به کشتارهای صورت گرفته توسط نظامیان کشورش در بحرین گفت: آنچه برای ما مهم است، توقف کشتارهاست، به گفته وی، وزیر خارجه سوریه اعلام کرده که کشورش پروتکل اتحادیه عرب را پذیرفته، اما طرح شورای همکاری را رد کرده است، درحالی که این دو از یکدیگر جدایی‌پذیر نیستند و باید هر دو به امضا برسند. سعود الفیصل با دخالت مستقیم در امور داخلی این کشور از اینکه سران سوریه توجهی به طرح ارائه شده توسط پادشاه عربستان نداشته‌اند ابراز ناخشنودی کرد!

۳. سفارت جمهوری اسلامی ایران در دمشق ضمن تأیید ربوده شدن پنج مهندس ایرانی در سوریه از ربایندگان خواست سریعاً نسبت به آزادسازی این افراد اقدام کنند. در بیانیه صادر شده توسط سفارت جمهوری اسلامی ایران آمده است که این افراد از مهندسان یک نیروگاه برق در شهر حمص‌اند.

۴. اعضای شورای امنیت در نشست چهارشنبه خود قطعنامه‌ای را به تصویب رساندند که براساس آن مأموریت صلح بان سازمان ملل در سوریه به مدت ۶ ماه دیگر تمدید شد. ویتالی چورکین رئیس دوره‌ای شورای امنیت با حضور در جمع خبرنگاران اظهار داشت اعضای شورای امنیت با توجه به تحولات کنونی در منطقه و به اتفاق آرا این قطعنامه را امضا کردند.

۵. شهروندان سوری از پیدا کردن دستگاه‌های جاسوسی و شنود آمریکایی در تپه‌های اطراف شهرک عفرین سوریه خبر دادند و اعلام کردند که این دستگاه‌ها هفته پیش از هواپیماهای آمریکایی که از طریق مرزهای ترکیه وارد حریم هوایی سوریه

شده بودند، در این منطقه پرتاب شده‌اند. به گفته منابع آگاه، این هواپیماها از پایگاه نظامی اینجریلیک متعلق به نیروهای ناتو و ترکیه در جنوب شرق شهر ارضنه که در ۱۳۰ کیلومتری شهرک عفرین قرار دارد، پرواز کرده و وارد حریم هوایی سوریه شده‌اند. این دستگاه‌های شنود ساخت آلمان‌اند.

۶. نیروهای هوایی سوریه برای مقابله با تهدیدات احتمالی خارجی، تمرین نظامی موفقی را انجام دادند. به گزارش خبرگزاری سوریه، ارتش سوریه در بیانیه‌ای مربوط به تمرینات نظامی در سال ۲۰۱۱ که از سوی نیروهای هوایی و سپر دفاع هوایی آن منتشر شد، اعلام داشت تمرینی برگزار کرده که در آن از گلوله‌های جنگی و واقعی استفاده شده بود، در این تمرین تعدادی از یگان‌های نیروهای هوایی و جنگنده بمبافکن‌های سوری و سامانه‌های دفاع هوایی در تمام انواع آن شرکت داشتند تا میزان قدرت مبارزاتی سوریه در زمینه حملات هوایی و دفاع هوایی را ارزیابی کرده و آمادگی‌شان در برابر هر تجاوز احتمالی به خاک کشور را بسنجند.

۷. ولید جنبلاط رئیس حزب سوسیالیست ترقی‌خواه دروزی لبنان با اشاره به نقش بارز جمهوری اسلامی ایران در منطقه ابراز امیدواری کرد ایران و روسیه بتوانند نقش مهمی برای خروج سوریه از بحران ایفا کنند.

۸. خبرگزاری رسمی سوریه روز پنجشنبه اعلام کرد: طی ۹ ماه گذشته که ناآرامی‌ها در سوریه آغاز شد، افزون بر دو هزار نفر از مأموران امنیتی این کشور کشته شده‌اند.

۹. هیئتی از اتحادیه عرب با هدف فراهم کردن مقدمات لازم برای سفر هیئت ناظران این اتحادیه به سوریه وارد دمشق پایتخت این کشور شد. این هیئت شامل سمیر سیف الیزل و وجیه حنفی دو تن از معاونان دبیرکل این اتحادیه است و ۹ نفر دیگر از

اعضای اتحادیه نیز این دو را همراهی می‌کنند.

۱۰. نبیل‌العربی دبیرکل اتحادیه عرب به خبرگزاری رویترز گفت: هیئت ناظران اتحادیه عرب از ۱۵۰ عضو تشکیل می‌شود و قرار است قبل از پایان دسامبر وارد سوریه شوند. این هیئت گزارش‌های روزانه‌ای را تهیه و ارسال خواهند کرد که مقامات دمشق حق اطلاع از آنها را دارند، اما نمی‌توانند در آن دخل و تصرف داشته باشند.

۱۱. گروه‌های تروریستی به ساختمان نیروهای امنیتی سوریه در دمشق حمله کردند و با دو خودروی بمبگذاری شده آن را هدف قرار دادند. دولت سوریه می‌گوید این بمبگذاری‌ها کار نیروهای وابسته به القاعده است که از لبنان وارد سوریه شده‌اند. این حمله تنها یک روز پس از ورود هیئت ناظران اتحادیه عرب صورت می‌گیرد.

۱۲. آمار تلفات انفجارهای مراکز امنیتی در دمشق به ۴۴ کشته و بیش از ۱۶۶ زخمی رسید، حال بیشتر زخمی‌ها وخیم گزارش شده است. منابع دولتی سوریه انجام این عملیات را توسط عوامل انتحاری دانسته‌اند که با هدایت سازمان‌های اطلاعاتی برخی کشورهای همسایه روی داده است.

۱۳. کارشناس مسائل سیاسی سوریه با اشاره به حمله تروریستی اخیر به مقر امنیتی دمشق تأکید کرد که حتی تندروهای مخالف نظام نیز به تنهایی از پس چنین عملیاتی بر نمی‌آیند و لذا به نظر می‌رسد چنین حوادثی جز با حمایت دستگاه‌های امنیتی بیگانه امکان‌پذیر نباشد.

۱۴. منابع آگاه در سوریه می‌گویند حدود ۵۰ افسر امنیتی ترکیه‌ای را در طول ماه‌های گذشته در مناطق مختلف این کشور دستگیر کرده‌اند که سرگرم هدایت گروه‌های مسلح شورشی بوده‌اند. این مسئله را ارشاد هرموزلو مشاور نخست‌وزیر

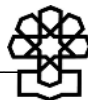
ترکیه هم تأیید کرده است. در عین حال این مسئله باعث سؤال برخی از احزاب مخالف در پارلمان ترکیه از وزیر امور خارجه این کشور شد.

۱۵. شورای امنیت سازمان ملل متحد در اقدامی بی‌سابقه عملیات تروریستی علیه مقر نیروهای امنیتی سوریه را محکوم کرد. بسیاری از کشورهای جهان هم این عملیات تروریستی را محکوم کرده‌اند.

مخالفان دولت سوریه که خشونت‌های بیش از اندازه آنها باعث شده تا به میزان بسیاری وجهه خود را از دست بدهند، حمله علیه مقر نیروهای امنیتی را کار خود دولت سوریه ارزیابی کرده‌اند.

یمن

۱. مخالفان علی عبدالله صالح در شهر تعز در یک راهپیمایی بزرگ ده‌ها هزار نفری به سمت صنعا پایتخت این کشور حرکت کردند. این حرکت درحالی انجام می‌شود که به گفته منابع آگاه، نیروهای امنیتی وابسته به صالح تمام مسیرهای ورودی به پایتخت را مسدود کرده‌اند.
۲. انقلابیون یمنی با اشاره به اینکه برای رسیدن به اهداف خود به اعتراضات مسالمت‌آمیزشان ادامه می‌دهند بر محاکمه علی عبدالله صالح تأکید کردند. این انقلابیون همچنین با انتقاد شدید از نقش مخرب عربستان در حمایت از رئیس‌جمهوری این کشور می‌گویند سران سعودی تاوان این اقدام خویش را خواهند داد.
۳. سفرای دولت‌های عضو دائمی شورای امنیت سازمان ملل تنها چند روز پس از سفر

ناگهانی فرستاده دبیرکل سازمان ملل به جنوب یمن، دیروز با رهبران جنبش اعتراضی جنوب و جوانان انقلابی در عدن دیدار کردند. در این دیدار سفرای انگلیس، آلمان و فرانسه و نماینده اتحادیه اروپا حضور داشتند. این دیدار تنها چند روز پس از سفر ناگهانی جمال بن عمر فرستاده ویژه دبیرکل سازمان ملل به عدن صورت گرفت. معترضان در جنوب یمن خواستار به دست آوردن استقلال از دست رفته خودند.

۴. با وجود ادامه اختلافات سیاسی میان گروه‌های یمنی، دولت جدید این کشور پیش‌نویس برنامه‌های کلی خود را تصویب کرد. پیش‌نویس برنامه‌های دولت جدید دربرگیرنده عرصه‌های سیاسی، امنیتی، نظامی و اقتصادی است که بحران اخیر کشور در چند ماه گذشته تأثیرات نامطلوب زیادی بر آنها داشته است.

۵. عبد ربه منصور هادی، رئیس‌جمهوری موقت یمن در دیدار با جمعی از سفیران کشورهای عضو دائم شورای امنیت، سفرای کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس و رئیس هیئت اتحادیه اروپا در یمن اظهار داشت: هرکس که با اجرای طرح شورای همکاری خلیج (فارس) برای انتقال قدرت در کشور مخالف باشد، از سوی ملت یمن طرد خواهد شد.

۶. یک منبع سیاسی در یمن اعلام کرد: احمد علی صالح، پسر علی عبدالله صالح که رهبر نیروهای ویژه و گارد ریاست‌جمهوری است به‌منظور فراهم کردن زمینه برای سفر پدرش به آمریکا به این کشور رفته است. به گفته این منبع، احمد علی صالح طی این سفر با گروهی از شخصیت‌های بلندپایه دولت آمریکا، معاون رئیس‌جمهوری و رئیس کمیته مبارزه با تروریسم دیدار کرده است.

۷. سفیر آمریکا در یمن، طرح نقشه راه پیشنهادی کشورش را به‌منظور تکمیل اجرای

طرح شورای همکاری خلیج فارس به مسئولان یمنی تقدیم کرد. منابع سیاسی یمن ضمن ممانعت از ذکر جزئیات این طرح، اعلام کرده‌اند که این طرح شامل چگونگی توزیع پست‌های دولتی و نحوه حل مشکلات موجود در چارچوب مشارکت و همکاری گروه‌های مختلف است.

تونس

۱. مردم تونس درحالی اولین سالگرد اعتراض‌های مردمی را که منجر به انقلاب در این کشور شد، جشن گرفتند که این اعتراض‌ها سرآغاز موج انقلاب‌های مردمی در جهان عرب به شمار می‌روند. منصف المرزوقی رئیس‌جمهوری تونس در جمع مردم شهر سیدی بوزید حاضر شد، این شهر جایی است که نخستین جرقه‌های اعتراض علیه رژیم بن علی از آن آغاز شد.

۲. المنصف المرزوقی رئیس‌جمهوری جدید تونس گفت: نخستین سفر خارجی من به کشور همسایه و شریک تجاری مهم تونس یعنی لیبی خواهد بود.

۳. رئیس‌جمهوری موقت تونس با انتقاد از نگرانی غربی‌ها از پیروزی اسلام‌گراها در تونس عنوان داشت که فرانسوی‌ها درک درستی از کشورهای عربی ندارند. المرزوقی در گفتگو با روزنامه فرانسوی ژورنال دویمانش، عنوان داشت: من اظهارات نژادپرستانه برخی‌ها در پاریس از جمله وزیر امور خارجه سابق این کشور را نمی‌توانم هضم کنم که دمکراسی را مختص کشورهای غربی می‌دانند.

۴. به دنبال بحث و جدل‌های به‌وجود آمده در تونس درباره حضور یا عدم حضور

اقلیت‌های یهودی در این کشور پس از پیروزی انقلاب تونس، رئیس‌جمهوری موقت این کشور، یهودیان تونس را به بازگشت به کشور فراخواند. به نوشته روزنامه القدس العربی، منصف المرزوقی، در دیدار با حاییم بیتان، رهبر خاخام‌های تونس گفت: از یهودیانی که در این کشور زندگی می‌کردند و اکنون آن را ترک کرده‌اند، می‌خواهیم بار دیگر به تونس بازگردند.

۵. رئیس‌جمهوری تونس در گفتگو با شبکه تلویزیونی فرانس ۲۴، استرداد زین‌العابدین بن علی دیکتاتور فراری این کشور از عربستان سعودی را خواستار شد.

۶. شبکه الجزیره روز چهارشنبه اعلام کرد نخست‌وزیر تونس اعضای کابینه جدید این کشور را به رئیس‌جمهوری معرفی کرد. حمادی الجبالی که مأمور تشکیل کابینه جدید در تونس شده بود سه‌شنبه شب ترکیب اعضای کابینه خود را به منصف المرزوقی رئیس‌جمهوری این کشور معرفی کرد. تشکیل این کابینه آسان نبود، بلکه پس از چند هفته مذاکرات فشرده بین سه ضلع تشکیل‌دهنده ائتلاف حکومت یعنی جنبش النهضه، کنگره برای جمهوری و فراکسیون دمکراتیک برای اقدام و آزادی بر سر اسامی افراد و مسئولیت‌های آنان عملی شد.

لیبی

۱. نماینده روسیه در سازمان ملل متحد ضمن انتقاد از دبیرکل این سازمان خواستار انجام تحقیقات کامل درباره مرگ غیرنظامیان در جریان حمله نظامی ناتو به لیبی در اوایل سال جاری شد. ویتالی چورکین در گفتگو با خبرنگاران در مقر سازمان ملل

متحد تأکید کرد: ناتو تاکنون هیچ گزارشی را درباره جزئیات تلفات غیرنظامیان در حملات سازمان پیمان آتلانتیک شمالی در لیبی در اختیار شورای امنیت سازمان ملل متحد قرار نداده است.

۲. سفیر آمریکا در لیبی اعلام کرد، شرکت‌های آمریکایی می‌خواهند به لیبی بازگشته و فعالیت‌های خود را که در دوره مبارزات انقلابیون لیبی متوقف شده بودند، از سر بگیرند.

۳. رهبر شورای ملی انتقالی لیبی اعلام کرد که در زمینه آموزش ارتش جدید لیبی با دولت ترکیه به توافق رسیده‌اند. به گفته مصطفی عبدالجلیل در زمینه اعزام نظامیان لیبیایی به ترکیه برای طی دوره‌های آموزشی با اردوغان نخست‌وزیر ترکیه مذاکره کرده و توافقات لازم حاصل شده است.

۴. سخنگوی وزارت امور خارجه روسیه از اظهارات دبیرکل سازمان ملل درباره اقدامات سازمان پیمان آتلانتیک شمالی ناتو در لیبی که مدعی شده بود تمام اقدامات این پیمان در لیبی مطابق با قطعنامه ۱۹۷۳ بود، انتقاد کرد. آلکساندر لوکاشویچ روز پنجشنبه در جمع خبرنگاران گفت: به کرات در مناسبت‌های مختلف به موارد متعدد نقض قطعنامه‌های شورای امنیت از سوی سازمان ناتو یا به سکوت آن در مسئله لیبی اشاره کردیم.

۵. ایان مارتین، رئیس هیئت ارسالی سازمان ملل به لیبی در گزارشی به شورای امنیت اطمینان داد که مواد هسته‌ای لیبی کماکان در این کشور موجود است و هیچ بخشی از آن به سرقت نرفته یا گم نشده است. در گزارش مارتین آمده است: آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ۹ دسامبر، تحقیقاتی را در لیبی انجام داده که این تحقیقات تأسیسات هسته‌ای تاجورا و انبار اورانیم خام لیبی در سبها را نیز شامل می‌شد و در

این تحقیقات هیچ نشانه‌ای از ربوده یا گم شدن مواد هسته‌ای لیبی به دست نیامد و تمامی موادی که در دفاتر لیبی ثبت شده بودند در جای خود وجود داشتند.

فلسطین

۱. رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین در دیدار با احمد داوود اوغلو ضمن ابراز امیدواری نسبت به اینکه پرچم کشور فلسطین در سازمان ملل در آینده نزدیک به اهتزاز درآید، عنوان داشت که قدس در قلب تمام مردم ترکیه قرار دارد.
۲. مارتین شولتز رئیس آتی پارلمان اروپا به روزنامه هآرتس گفت: در اتحادیه اروپا درخصوص برخی مسائل از جمله مسئله اسرائیل و فلسطین اتفاق نظری وجود ندارد.
۳. مجمع عمومی سازمان ملل متحد با اکثریت آرا حق ملت فلسطین در تعیین سرنوشت خود را به رسمیت شناخت. این قطعنامه با رأی قاطع ۱۸۲ کشور به تصویب رسید. در این قطعنامه بر نیاز مبرم برای ازسرگیری مذاکرات و فعال‌سازی روند صلح در خاورمیانه با استناد به قطعنامه‌های سازمان ملل در این باره و مرجعیت مادرید از جمله اصل زمین در مقابل صلح، طرح صلح عربی و نقشه راه به‌منظور پیدا کردن راه‌حل دائمی درگیری اسرائیلی - فلسطینی تأکید شده است.
۴. نبیل العربی دبیرکل اتحادیه عرب تأکید کرد که کمیته چهارجانبه صلح باید امور را به سمت حل درگیری عربی - اسرائیلی پیش ببرد نه اینکه تنها به مدیریت درگیری بسنده کند.
۵. منابع فلسطینی گزارش دادند که پس از مشاجره لفظی رئیس هیئت جنبش فتح با

نمایندگان برخی گروه‌های فلسطینی در نشست بازسازی سازمان ساف، هشت گروه جلسه را ترک کردند. جنبش مقاومت مردمی، کمیته‌های مقاومت مردمی، جنبش الاحرار، فتح الانتفاضه، صاعقه و جبهه النضال از جمله گروه‌هایی‌اند که این نشست را ترک کردند.

۶. سخنگوی جنبش حماس از توافق گروه‌های فلسطینی در مورد یک طرح ۶ ماده‌ای در نشست قاهره خبر داد. مهمترین بندهای این توافق عبارتند از:

- کمیته مستقلی برای نظارت بر انتخابات با عضویت ۹ تن و ریاست دکتر «حنا ناصر» تشکیل شود.

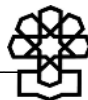
- نهایی کردن مسئله تشکیل دولت تا پیش از پایان ماه ژانویه آتی.

- پایان بخشیدن به بازداشت‌های سیاسی تا پیش از پایان ماه ژانویه تحت نظارت مصر.

۷. پس از مشارکت جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) در نشست کمیته سازمان آزادیبخش فلسطین (ساف) در قاهره، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی از جامعه بین‌المللی خواست که از این جنبش بخواهد شروط کمیته چهارجانبه بین‌المللی را قبول کند.

۸. جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) و جنبش جهاد اسلامی برای پایان دادن به اختلافات طولانی گروه‌های داخلی به عضویت سازمان آزادیبخش فلسطین (ساف) درآمدند.

۹. ایهود باراک، وزیر جنگ رژیم صهیونیستی در مصاحبه‌ای با رادیو رژیم صهیونیستی گفت: ما باید بر سر میز مذاکرات با فلسطینی‌ها بازگردیم و اگر بخواهیم

که این امر محقق شود و در آن دستاوردی داشته باشیم، باید از کشورهای همانند انگلیس، فرانسه، آلمان و آمریکا کمک بخواهیم تا برای از بین بردن تشنج‌های موجود به ما کمک کنند.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۱۴۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۲۴) (از ۲۷ آذرماه
الی ۳ دی‌ماه ۱۳۹۰)

نام دفتر: مطالعات سیاسی (گروه سیاست خارجی)

تهیه و تدوین: کریم جعفری

ناظر علمی: محمد جمشیدی

متقاضی: معاونت پژوهشی

ویراستار ادبی: قاسم میرخانی

واژه‌های کلیدی: _____

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۱۰/۱۱